

Täysistunto

Torstai 28.9.2023 klo 15.59—18.41

4. Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2022

Kertomus K 3/2023 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 1/2023 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 1/2023 vp. Nyt päätetään kannanotosta kertomuksen johdosta. — Keskustelu, ja valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.47 **Jouni Ovaska kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Liikenne- ja viestintävaliokunta on saanut valmiiksi mietintönsä Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksesta. Valiokunta katsoo mietinnössään, että kertomus antaa tiiviissä muodossa kattavan kuvan hallintoneuvoston ja Yleisradion toiminnasta kertomuskaudella.

Valiokunta painottaa Yleisradion julkisen palvelun tehtävän merkitystä ja toteaa, että Yleisradion rooli luotettavan ja ajantasaisen tiedon tuottajana ja välittäjänä korostuu entistään nykyisessä turvallisuusympäristössä.

Valiokunta katsoo lisäksi mietinnössään, että Yleisradion oikeuksia ja palveluita koskevilla ostoilla on olennainen merkitys koko kotimaisen luovan alan elinvoimaisuuden ja kotimaisen kulttuurin ylläpitämisen kannalta.

Valiokunta pitää myös hyvänä, että Yleisradio on uudistanut varautumissuunnitelmiaan, joilla pyritään varmistamaan luotettava tiedonvälitys kaikissa olosuhteissa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan luottamus Yleisradion toimintaan on kansainvälisestikin arvioituna korkealla tasolla.

Valiokunta pitää hyvänä, että Yleisradio näyttää kyselytutkimusten perusteella onnistuneen lakisääteisissä tehtävissään yleisesti ottaen hyvin.

Valiokunta painottaa mietinnössään, että Yleisradion toimintaa on jatkossa tarpeen kehittää edelleen, ottaa myös kriittinen palaute sen toiminnassa huomioon ja arvioida muun muassa, miten erilaisten näkemysten esille tuominen ja toiminnan objektiivisuus ja riippumattomuus voitaisiin jatkossa varmistaa entistä paremmin.

Lisäksi on tarpeen arvioida, miten vaikeasti tavoitettavia ryhmiä voidaan jatkossa saavuttaa nykyistä kattavammin.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että mediankäytön muutosten ja teknologiatekniikan kehityksen myötä Yleisradion sisältöjen tavoitettavuus edellyttää välttämättä kehityksen ennakointia ja uudenlaisten digitaalisten palvelujen kehittämistä. Valiokunta pitää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

mietinnössään tärkeänä, että myös dvb-T2-teknologiaan siirtyminen hoidetaan hallitusti ja siten, että kansalaisia ei jää merkittävässä määrin teräväpiirtolähetysten ulkopuolelle.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan näkemyksen mukaan Yleisradion toiminnassa ja kehittämistyössä keskeistä on journalistisen vapauden ja riippumattomuuden turvaaminen.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Yleisradiossa etsitään laajasti erilaisia keinoja ja tehostaa sen toimintaa. Valiokunta pitää mietinnössään tärkeänä, että Yleisradion rahoituksen riittävyys sen lakisääteisten tehtävien edellyttämällä tavalla pystytään turvaamaan myös jatkossa. Valiokunta painottaa mietinnössään tällä vaalikaudella Yleisradion tehtäviä ja rahoitusta pohtivan parlamentaarisen työryhmän merkitystä Yleisradion toiminnan kehittämisessä.

Valiokunta pitää Yleisradion aluetoimitusten alueellista kattavuutta ja aluetoiminnan jatkuvuutta erittäin tärkeänä eri alueiden elinvoimaisuuden ja alueellisen kulttuurin säilymisen kannalta. Valiokunta painottaa lisäksi mietinnössään pohjoismaisia alustoja ja sisältoja koskevan yhteistyön tehostamisen tärkeyttä.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

17.50 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! Meillä on nyt ainoassa käsittelyssä Yleisradion hallintoneuvoston vuoden 2022 vuosikertomus, jota olemme käsitelleet perusteellisesti valiokunnassa viime viikkoina. Seuraavassa puheenvuorossa muutamia huomioita.

Arvoisa puhemies! Yle nauttii suurta suosiota ihmisten keskuudessa. Viime vuonna 92 prosenttia suomalaisista arvioi, että se on onnistunut tehtävässään joko erittäin hyvin, hyvin tai melko hyvin — osuus on hieman kasvanut. Ylen uutistoimintaan luottaa 85 prosenttia suomalaisista. Suuntaa on helppo pitää oikeana, kun ajattelemme ajantasaisen, laadukkaan ja luotettavan tiedon tärkeyttä maailmassa tällä hetkellä. Ei ole liioiteltua sanoa, että Yle on monelle suorastaan rakas tiedonvälityksen, sivistyksen ja kulttuurin lähde vuodesta toiseen, Utsjoelta Hankoon, Vaasasta Hattuvaaraan, kotimaisilla ja vierailta kielillä, radioaalloilla, televisiossa, internetissä, festivaaleilla ja konserttisaleissa. Yle on myös merkittävä työllistäjä luovien alojen ammattilaisille niin parrasvaloissa kuin niiden takana, toimittajille, kuvaajille, käsikirjoittajille, tekniikoille, säveltäjille, näyttelijöille, ja niin edelleen.

Arvoisa puhemies! On tärkeää, että Yleisradio pysyy mukana maailman ja median muutoksessa, siksi pidän hyvänä strategista linjausta panostaa digitaalisiin palveluihin kuten suosittuun Yle Areenaan. Niin ikään edelleen jatkuva sosiaalisen median linjausten kehittäminen on erittäin paikallaan nuorten ja nuorten aikuisten tavoittamisen kannalta. Myös alueellisuuteen panostaminen on tärkeää ihmisten tavoittamisessa. Ylen tulee elää ajassa ja olla siellä, missä ihmisetkin ovat, näin julkinen palvelu toteutuu luonnollisesti parhaiten.

Arvoisa puhemies! Ylen tehtävänä on muun muassa tukea demokratiaa, sananvapautta, sivistystä, kansallista ja alueellista kulttuuria sekä huomioida myös erityisryhmien ja vähemmistöjen tarpeet. Ei mikään ihan pieni ja mitätön tehtävä, ja sen toteuttamiseen tarvitaan riittävä rahoitus. Näiden tehtävien toteuttamisessa korostuu yksi näkökulma: riippumattomuus. Yleisradion riippumattomuus on ikuisuusaihe, josta on jälleen käyty vilkasta keskustelua viime aikoina. Se merkitsee minulle ennen kaikkea sitä, että poliitikot tai muut yhteiskunnassa valtaa käyttävät eivät päätä esimerkiksi journalistisista sisällöistä, niistä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

päättävät lopulta vastaavat toimittajat journalistisilla periaatteilla. Vain riippumattomuuden kautta varmistetaan, että erilaiset yhteiskunnalliset mielipiteet tai maailmankuvat tulevat monipuolisesti esiin julkisuudessa.

Riippumattomuus kulkee usein keskusteluissa yhdessä tasapuolisuuden vaatimuksen kanssa, joka kuitenkin ymmärretään usein puutteellisesti. Tasapuolisuus ei tarkoita sitä, että julkinen media on avoin sotesoin, johon kuka tahansa voi kirjoittaa mitä tahansa. Tasapuolisuus ei tarkoita sitä, että median pitäisi kohdella poliitikkoa juuri siten kuin hän itse toivoo, vailla kritiikkiä. Tasapuolisuus ei tarkoita myöskään, että jokaista näkemystä tulisi pitää julkisuudessa yhtä painavana totuuspohjasta ja mielipiteen laajuudesta välittämättä. Riippumattomuus ja tasapuolisuus merkitsevät sitä, että media heijastaa monipuolisesti ja luotettavalla tavalla yhteiskunnassa vallitsevia näkemyksiä ja arvoja. Monipuolisuus syntyy erilaisten relevanttien näkökulmien tarjoamisesta, luotettavuus journalistisista periaatteista — ei se ole lopulta sen monimutkaisempaa. Vaikka ymmärrän toki, että harmittaa, jos maailma ja muut ihmiset eivät aina vastaa omia mielipiteitä ja odotuksia. Se moniarvoiseen ja vapaaseen demokratiaan liittyvä tuska on meidän kaikkien tässä salissa vain kes-tettävä.

Arvoisa rouva puhemies! Haluan vielä lopuksi osaltani kiittää Ylen hallintoneuvostoa kattavasta mutta tiiviistä vuosikertomuksesta, joka antaa hyvän kuvan sekä Yleisradion toiminnasta että mediamarkkinoista yleensä viime vuonna. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Garedeu.

17.55 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Yleisradion toiminnassa tärkeintä olisi totuudellisen ja ajantasaisen tiedon välittäminen puolueettomasti — uutisia ilman agendoja. Yleisradio on julkinen palvelu, jolla on lakisääteiset tehtävät. Sen toimintaan käytetään vuosittain noin 500 miljoonaa euroa veronmaksajien rahoja. Huh huh, mikä summa! Siksi on äärimmäisen tärkeää, että Ylen toimintaa, sisältöjä ja kustannuksia arvioidaan sekä eduskunnassa että avoimen yhteiskunnallisen keskustelun kautta.

Liikenne- ja viestintävaliokunta luettelee Ylen kertomuksesta tekemässään mietinnössä aivan oikeita huomioita siitä, miten Yleisradion toimintaa on tarpeen kehittää. Valiokunnan mukaan Ylen pitäisi ottaa kriittinen palaute huomioon. Lisäksi sen pitäisi arvioida, miten erilaisten näkemysten esille tuominen, toiminnan objektiivisuus sekä riippumattomuus voitaisiin jatkossa varmistaa entistä paremmin.

Yle on osa yhteiskuntamme huoltovarmuutta. Sen tulee olla uutisten, ajankohtaisohjelmien ja yhteiskunnallisten viestien välittäjä. Myös suomalaisen tuotannon tukijana ja levittäjänä se voi tuottaa kansallemme lisäarvoa, mutta viihteellistä, ulkomailla tuotettua sisältöä lähettävät myös lukemattomat kaupalliset toimijat. Yle voisi keskittyä enemmän yhteiskunnallisesti tärkeisiin sisältöihin turhanpäiväisen viihteen sijaan.

Yle-laissa lukee yhtiön tehtävistä muun muassa, että Yleisradion tulee painottaa lapsille ja nuorille suunnattuja ohjelmistoja. Ylen tuottamia sisältöjä käytetäänkin kouluissa. Lapsille on oma Lasten Areena, ja nuorille suunnattua ohjelmasisältöä kehitetään jatkuvasti. Pidän erityisen tärkeänä, että lapsiin ja nuoriin kohdistuva toiminta on vastuullista, sellaista, joka tukee nuorten tervettä kasvua tasapainoisiksi ja ajatteleviksi aikuisiksi, sellaista, jossa kunnioitetaan biologisia tosiasioita ja jossa aikuisia koskevia teemoja, joita lapset eivät pysty käsittelemään, ei tuoda liian varhain lasten maailmaan ja elämään. Lapsille tulee turvata kasvurauha.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

Nykyään puhutaan paljon ruutuajasta, siitä, kuinka paljon lapset katsovat ohjelmia ja pelaavat, ja siitä, miten haitallista se voi olla lapsen fyysiselle ja psyykkiselle hyvinvoinnille ja aiheuttaa käytöshäiriöitä ja muita ongelmia. Tästä kehityksestä olen itsekin hyvin huolissani. Suuri merkitys on myös sillä, mitä lapsi tv:stä näkee ja kuulee. Monissa perheissä tv on totuttu pitämään päällä taustalla, vaikka kukaan, tai ainakaan lapsi, ei aktiivisesti katsoisi sitä. Lapset altistuvat näin aikuisten ohjelmille oleskellessaan samassa huoneessa.

Vielä huolestuttavampaa on, että Duodecimin mukaan erityisesti lastenohjelmiin liittyvät pelot ovat lisääntyneet. Suomalaisen tutkimuksen mukaan lastenohjelmatarjonnan kasvussa ja kansainvälistyessä monet niistä ovat muuttuneet väkivaltaisemmiksi. Tästä on seurannut lapsille painajaisia. Kyse ei ole ainoastaan väkivallan arkipäiväistymisestä, vaan tv-ohjelmien kautta lapsille ja nuorille on myös saatu aikaan ilmastoahdistusta ja syötetty ajatuksia siitä, että juuri me suomalaiset voisimme pelastaa koko maapallon ilmaston lämpenemiseltä.

Ylellä on valtion mediana erityisen painava vastuu siitä, mitä sen tarjoamissa lapsille ja nuorille suunnatuissa ohjelmissa näytetään ja puhutaan. Ylen tuottaman sisällön tulee lisätä hyvinvointia eikä huonontaa sitä.

Arvoisa puhemies! On hyvä, että Yleisradion toimintaa ollaan valmiita tarkastelemaan, kehittämään ja tehostamaan. Hallitusohjelman mukaisesti parlamentaarinen työryhmä tulee arvioimaan muun muassa Yleisradion rahoitusta, Yle-lain muutostarpeita sekä sen tehtäviä. Ylen olisi pysyttävä kansalaisten silmissä luotettuna tiedonvälittäjänä, joka pitäisi tietoisina uutisista ja tuo ajankohtaisohjelmissaan selkeästi julki erilaisia näkemyksiä debatoitavista aiheista. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman.

18.00 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Ylen toiminta verkossa, radiossa ja televisiossa rahoitetaan Yle-verolla. Ylen liikevaihto vuonna 2022 oli noin 512 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 2,4 prosenttia. Yle-veron määrä vuodessa on 2,5 prosenttia ansio- ja pääomatulojen yhteismäärän 14 000 euroa ylittävästä osasta ja enintään 163 euroa. Veroa peritään täysi-ikäisiltä, ja se on henkilökohtainen. Kaikkein vähävaraisimmat on vapautettu maksusta kokonaan. Myös liiketoimintaa harjoittavat yritykset ja yhteisöt maksavat Yle-veroa verotettavan tulon mukaan. On tärkeää, että rahoitusta tarkastellaan ja arvioidaan suhteessa toimintaan ja sen kehittämiseen sekä tehostamiseen. Määrärahalla rahoitetaan Ylen sisällöt sekä televisiossa, radiossa että verkossa.

Vuonna 2022 Yle käytti kaikista varoista 81 prosenttia sisältöjen ja palvelujen tekemiseen suomalaisille. Jokaisen valtionyhtiön perusarvona on oltava yhteiskuntavastuu. Yle toteuttaa yhteiskunnallista tehtävää, josta jokainen suomalainen maksaa. Tämän vuoksi pidän äärimmäisen tärkeänä omistajaohjauksen näkökulmasta sitä, että toiminta on laadukasta, vaikuttavaa ja luotettavaa.

Haluan erityisesti nostaa esille ja keskusteluun median hyvät journalistiset tavat ja julkisen palvelutehtävän onnistumisen. Medialla on merkittävä vaikutus Suomi-kuvaan maailmalla. Media pystyy luomaan uutisoinnillaan positiivista imagoa tai sitten negatiivisuudellaan vaikuttamaan jopa teollisuuteen ja vientiin. Ylellä on suuri vastuu puolueettoman paikallistason tiedon välittämisessä Suomessa. Jos Ylellä ei ole riittävästi paikallistason verkostoa ja toimittajakuntaa, tiedotus jää yksinomaan kaupallisille ja poliittisten puolueiden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

omistuksessa oleville tiedotusvälineille. Paikallisradio ja aluetelevision lähetykset tulee turvata verovaroin toimivassa Ylessä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne.

18.03 Atte Harjanne vihr: Arvoisa puhemies! Yleisradio on keskeisen tärkeä toimija Suomessa moneltakin kannalta. Se on kulttuurille, sivistykselle, keskeinen instituutio, se on myös meidän tiedon huoltovarmuuden, yhteiskunnallisen koheesion ja luottamuksen kannalta erittäin tärkeä instituutio. Tämä suomenkielinen mediakenttähän ei ole nollasummapeli, eli se, että meillä on vahva yleisradioyhtiö, itse asiassa todennäköisesti avittaa myös siinä, että moni kaupallinen media ikään kuin hyötyy sitä ekosysteemistä, jonka osa Yle on. Toki samaan aikaan on arvioitava jatkuvasti, kuten kaikkia asioita tässä yhteiskunnassa on arvioitava kriittisesti, että se roolitus ja kaikki tukevat näitä maaleja, mitä tässä mainitsin. Tuossa valiokunta toteaaakin, että kyselyiden perusteella näyttää, että Yleisradio on toteuttanut lakisääteisiä tehtäviään hyvin.

Yleen luotetaan Suomessa erittäin paljon. Itse tässä mietinnössähän valiokunta toteaa siitä yhdessä kohtaa tähän toiminnan kehittämiseen liittyen. Siitä tekstistä voi vähän saada sellaisen kuvan, että olisi syytä erityisesti kyseenalaistaa objektiivisuutta, tätä riippumattomuutta. Itse en mitään tällaista näe. Nähdäkseni Yleisradio on riippumaton ja objektiivinen, todella arvostettu mediakentän toimija, ja se näkyy myös kyselyn tiedoissa, kun suomalaisilta tätä kysytään, ja niin sen tietysti pitää ollakin. Millekään poliittiselle ohjaukselle tai painostukselle Ylessä ei missään tapauksessa pidä antaa tilaa, ja meidän täytyy täällä osaltamme huolehtia siitä, että se tapa, jolla me esimerkiksi Ylen rahoituksesta keskustellaan ja päätetään, ei vaaranna tätä integriteettiä, joka on aivan keskeinen osa sille, että meillä on sellainen arvokas Yleisradio kuin meillä on.

Pidän erittäin hyvänä, että tässä mietinnössä todetaan myös, mitä Yle voisi tehdä tämän journalistisen työrauhan edesauttamiseksi tai varmistamiseksi. On erittäin keskeinen osa, että meillä vapaassa yhteiskunnassa, avoimessa demokratiassa, journalistit pystyvät tekemään riippumattomasti, turvallisesti työtään. Aina se ei ole meille päättäjille mieleen, ja niin se kuuluukin olla.

Noin muuten näihin edellisiin puheenvuoroihin tartun ehkä sen verran, että edustaja Garenew mainitsi ilmastoahdistuksen, ja jos oikein ymmärsin, ikään kun viittasitte, että Yle ruokkisi ilmastoahdistusta. Tosiasiat ovat tosi ikäviä. Ilmasto lämpenee todella vaarallisesti, ja olisi hyvin erikoista, että tätä ei tuotaisi ilmi tai ei tuotaisi ilmi sitä, mikä on suomalaisten vaikka päästöt per capita, mistä ne päästöt syntyvät, mitä täällä voidaan tehdä, mitä seurauksia ilmastolle meidän omalla politiikalla on. Olisi erikoista, jos meillä oikeastaan kaikki mediat eivät näitä käsittelevät. Tottahan toki ne näitä asioita käsittelevät. Itse ilmastoahdistusta varmasti aiheuttaa se tilanne, jonka edessä me ollaan. Joskus tieto lisää tuskaa, mutta siihen paras keino on sitten tehdä niitä toimia, että on parempia uutisia välitettäväksi. Se on yksi vastuu, mikä meillä on.

Olennaista on, että meillä on vahva Yleisradio, joka on riippumaton ja objektiivinen ja tekee sitä työtä, johon laki sen määrittää.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Keski-sarja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

18.06 Teemu Keskisarja ps: Arvoisa puhemies! Olen puhunut ja kirjoittanut Ylestä jo ylettömästi. Tässä vain tiivistelmä, kärjistelmä:

Yhteiskunta parka repii rahapulassa melkein letkut irti terveydenhuollon elintoiminnoista. Totisesti julkisrahoitteisesta mediasta saa nyt säästää. Yle-verotus ei vetele ylikansallisen viihteen ostoksiin ja epäreiluun kilpailuun kaupallisten kanavien muutenkin ahtaalla tontilla.

Yle mittauttaa nettikyselyissä puuhilleen yleisön eli pakkoasiakkaiden luottamuksen. Selvä, kehotan luottavaisia vastedes äänestämään Ylen luottamuksen puolesta ikiomalla lompakolla tai vaikkapa puoluetuella. Jos himoitset penkkiurheilun ilmaistarjontaa taikka aatteisiin sitoutunutta journalismia, englanninkielisiä rikossarjoja tai päiväkirjoja naiskehon keskiöstä, niin siitä vaan, ole minun vieraani. Kaikin mokomin osta omilla rahoillasi, mitä lystää, mutta älä kinua epäluottavaiselta naapuriltasi yhteistä piikkiä auki.

Ylen sisällöt eivät ole henkisen huoltovarmuuden tae eivätkä hintansa väärsti. Moni veron pulittaja varmaan keksii vuosittaisille satasilleen henkisempääkin huoltokäyttöä, kuten käteenkäypä, kovakantinen, kansalliskielinen paperikirja. Ja yhtään hyökkäilemättä, yhtään ilkkumatta, minun mielestäni A-alkuisille asiaohjelmille kelpo vaihtoehto on kylmä, helmeilevä A-tuoppi. [Aki Lindén: Niitä voi yhtä aikaakin nauttia! — Hanna Huttunen: Niin voi, eivät ne ole toisiaan pois sulkevia!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi edustaja Seppänen.

18.08 Sara Seppänen ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 22. Me vierailimme eilen sivistysvaliokunnan kanssa Pöllölaaksossa MTV3:n vieraina, ja tässäkin yhteydessä ja keskusteluissa nousi esille media-alan epätasa-arvoisuus.

Yle-veroa maksetaan vuosittain 572 miljoonaa euroa, ja Yle tuottaa ohjelmistoa, joka kilpailee myöskin kaupallisten kanavien ohjelmatuotantojen kanssa. On aivan täysin selvää, ettei tällainen tilanne voi jatkua enää pitkään.

Tässä valiokunnan mietinnössä on painotettu, että Yleisradion toimintaa on tarpeen jatkossakin kehittää edelleen ja ottaa nimenomaan kriittinen palaute sen toiminnassa huomioon ja arvioida muun muassa sitä, miten erilaisten näkemysten esille tuominen ja toiminnan objektiivisuus ja riippumattomuus voitaisiin jatkossa varmistaa entistä paremmin. Tämä oli erittäin tervetullut huomio tässä mietinnössä. Valiokunta painottaa myös, että tällä vaalikaudella muun muassa Yleisradion tehtäviä ja rahoitusta pohtivan parlamentaarisen työryhmän merkitystä Yleisradion toiminnan kehittämisessä on syytä painottaa. Yleisradion toiminnan läpinäkyvyyttä on kehitettävä voimakkaasti, ja lisäksi näihin kustannuksiin on saatava tolkkua. Niitä on leikattava rajusti.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Wallinheimo.

18.10 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Näin uutena Ylen hallintoneuvoston puheenjohtajana on ihan mielenkiintoista olla kuulemassa tätä keskustelua, ja kaikkien mielestäni valiokunnan puheenjohtaja Ovaska piti hyvän puheenvuoron tästä mietinnöstä.

Ylehan on Suomessa erittäin luotettava. Tutkimuksen mukaan, oliko näin, lähes 90 prosenttia suomalaisista pitää Yleä luotettavana, ja yleensäkin Ylen sisällöt kiinnostavat laa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

jasti, ja suomalaiset kaikinensa luottavat Yleen. Muistaakseni 92 prosenttia suomalaisista pitää Yleä onnistuneena tehtävässään joko erittäin hyvin tai melko hyvin. Nämä ovat todella hyviä lukuja, ja niistä tietenkin koetamme pitää jatkossakin huolen.

Täällä puhuttiin, että Ylen pitäisi olla kaikille kaikkea. Yle Areena on onnistunut tehtävässään aika hyvin. Toki siellä on tiettyjä katvealueita tällä hetkellä, kuten 20—30-vuotiaat miehet, joita ei nyt ole viime aikoina tavoitettu, ja sen eteen varmasti lain puitteissa Yle tekee jatkossa töitä.

Myöskin kaupallista yhteistyötä on lisätty. Qatarin MM-kisat taisivat olla siitä hyvä esimerkki. Yle teki yhteistyötä silloin kaupallisen median kanssa, ja oletan, että tätä yhteistyötä jatketaan, varsinkin nyt kun täälläkin puheenvuoroissa puhuttiin siitä, että vaikka mainostelevisio tällä hetkellä on hyvinkin kiperässä tilanteessa, niin varmasti näitä yhteistyökuvioita jatkossakin tulee.

Puhetta oli myös täällä Yle-laista, joka tuli voimaan tosiaan elokuussa 22. On selvää, että tässä on erilaisia näkemyksiä, vaikka Medialiiton näkemykset tai Ylen näkemykset siitä, kuinka tämä tekstimuotoisen sisällön toiminta nyt on sitten onnistunut. Varmasti tässä on tarkennettavaa, ja toivon, että parlamentaarinen työryhmä myös ottaa tähän sitten kiinni, että voisiko sitä 7 §:ää nyt jatkossa tarkistaa.

Lopuksi, arvoisa puhemies, ehkä tästä ennakkoarvioinnista: Siellähän hallintoneuvosto voi tehdä ennakkoarviointia erilaisista tapauksista, joko ottaa itse arviointiin jotain tai sitten joku muu taho, vaikkapa kaupallinen radio teki viime kerralla ennakkoarvioinnin siitä, miten Ylen äänisisällöt sitten suhtautuvat yleensä tähän pelikenttään, ja näitä varmasti jatkossakin tulemme tekemään. Kyllä me hyvin vakavasti katsotaan läpi sitten, miten jatkossakin tämä Yle-laki toimii.

Loppuun oikeastaan, että parlamentaariselle työryhmälle jää kyllä valtava työ siinä sitten, kun katsotaan mahdollisia Ylen tehtäviä ja sitten mahdollista potentiaalista säästöä. Että onnea vaan kaikille jäsenille.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Huttunen.

18.13 Hanna Huttunen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Olen julistautunut aluepoliitikoksi, ja minulle alueitten välinen tasa-arvo on erittäin tärkeää. Kuuntelin tässä erittäin lämmöllä valiokunnan mietinnön esittelyä, jossa puhuttiin, että valiokunta pitää Yleisradion aluetoimitusten alueellista kattavuutta ja aluetoiminnan jatkuvuutta erittäin tärkeänä eri alueiden elinvoimaisuuden ja alueiden kulttuurin säilymisen kannalta. Tämä on aivan täysin totta, ja sen lisäksi näiden paikallisten uutisten merkitystä pitäisi korostaa myös siinä mielessä, että Yle on erittäin hyvä kanava nostaa niitä paikallisia asioita myös valtakunnalliseen mediaan ja valtakunnalliseen tiedotukseen. Aika monesti on esimerkkejä, esimerkiksi tästä lentoliikenteestä: vaikka Yle MOTista ollaan montaa eri mieltä, niin kun nämä maakuntakenttien haasteet ja ongelmat tulivat kansan tietoisuuteen, niin siitä oli myös apua — nyt sitten ehkä saatiin sitä lentoliikennettä eteenpäin. Ja ihan hyvin voisi olla juttua vaikka paikallisista hoitokodeista tai sote-alueesta, että miten missäkin alueella menee, ja tätä kautta käyttää sitä viestintäkanavana.

Tiedän myös sen, että varsin monet ikäihmiset seuraavat uutisointia nimenomaan Ylestä, ja heille ovat tosi tärkeitä kaikki nämä välineet, mitä Ylellä on käytössä. Eli he totta kai seuraavat radiouutisia, radiolähetyksiä, paikallisia tv-uutisia, myös nettiä. Eli pidän myös tärkeänä, että kaikki nämä eri välineet pidetään työkalupakissa myös jatkossa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

Jos jotakin viestiä toivoisin eteenpäin vietäväksi, niin sitä, että kyllä minä olen huolestuneena seurannut tässä viimeisen kymmenen vuoden aikana sitä, kuinka näitä aluetoimituksia on kuitenkin ajettu alas ja ne paikalliset uutislähetykset ovat vähentyneet, ja tavaltaan myös sitä kautta ehkä niitten paikallisten uutisten tuominen tänne valtakunnalliseen tietoisuuteen on myös vähentynyt. Eli toivoisin, että tämä linja mieluummin kääntyisi toisinpäin ja sitä paikallisuutta jatkossa korostettaisiin vielä entistä enemmän.

Olen sitä mieltä, että tässä repaleisessa some-maailmassa Ylelle on kyllä erittäin tärkeä paikka, ja kyllä minä luotan Ylen uutisoitiin paljon enemmän kuin some-maailman uutisointiin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi edustaja Ovaska.

18.16 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Hyvää keskustelua, ja meillä on aika yhtenäinen linja myös siitä, miten Yleä pitää kehittää ja miten tarkkaan pitää arvioida, kuinka verorahoja käytetään. Ja kyllä tämä parlamentaarinen työryhmä, jonka toimikausi alkaa nyt viides päivä lokakuuta, on keskeisessä roolissa siinä, kun katsotaan, että rahoitus ja tehtävät ja valvonta toimivat.

Me emme myöskään kukaan halua täällä puuttua varsinaiseen ohjelmasisältöön. Meidän itänaapurissa poliitikot määrittelevät sen, mitä valtion media ulos suoltaa, mutta meidän tehtävämme se ei missään tapauksessa ole. Varmaan jokaista meistä ärsyttävät eri ohjelmat, mutta jos minä sanon, että minua ärsyttää tämä ohjelma, niin edustaja Huttunen sanoo tähän, että häntä ärsyttää joku toinen ohjelma, ja siinä me jäämme sitten kinastelemaan. Luotamme siihen, että Yle tekee omat ratkaisunsa, mutta sanon, että kyllä sen Ylenkin pitää huolehtia siitä, että rahankäyttö on tehokasta ja että se on avointa. Yle on pitkään toiminut, ja uskon, että sen sisälle on syntynyt semmoisia rakenteita, jotka ovat raskaita, kun verrataan kaupallisiin toimijoihin. Nyt tällä parlamentaarisella työryhmällä on kyllä kova tehtävä, mutta uskon, että se siitä selviytyy. Ja olisi tietysti hienoa nähdä, että se työ olisi parlamentaarista silläkin tavalla, että sieltä löydetäisiin yhteisymmärrystä, miten Yleä kehitetään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitos. — Edustaja Kiljunen.

18.17 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Minäkin arvostan tätä keskustelua, jota täällä on käyty, mutta olin hieman myöskin hämmentynyt eräistä puheenvuoroista, jotka liittyivät Ylen asemaan ja rooliin. Hyviä puheenvuoroja ovat olleet ne, jotka ovat korostaneet muun muassa paikallisten lehtien, paikallisten radioiden, myöskin paikallisen television merkitystä — niissä Ylellä on keskeinen rooli, paikallisissa lehdissä ei niinkään, mutta ne ovat sanomalehtien osalta niitä, jotka ilmeisesti kaikkein pisimmälle pystyvät myöskin jatkamaan yhteistyötä. Ainakin itse luen erittäin paljon sekä Luumäen Lehteä, Haminan Reimaria että Vantaan Sanomia. Ne aidosti antavat paljon informaatiota niistä paikkakunnista, joihin me olemme itse kukin voimakkaimmin sitoutuneet. Eli tämä paikallisuus — kyllä, arvostan suuresti sitä, mitä täällä on sanottu.

Toisaalta tunnistan myös television täydellisen dominanssin siinä mielessä, jos me puhumme siitä, mikä ihmisten tietoisuus todellisuudesta on, mutta on tunnistettava Yleisradion suuri merkitys myöskin radion osalta: Radio Puhe, radio Ylen Ykkönen ja niiden edelleen. Niissä Yleisradion suuri rooli antaa tilaa sellaisille keskusteluille, podcasteille ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

muille, jotka avaavat kyllä aika paljon yhteiskunnallista todellisuutta, tärkeitä teemoja, erittäin isoja teemoja. Ja nimenomaan Ylellä on mahdollisuus tätä tehdä ilman, että siinä on se kaupallinen paine takana, ja tarjotaan tämä hyvin monipuolinen tuotanto yhdessä.

Median roolista puhuttiin täällä. Noin yleispätevästi tämä neljäs valtiomahti itse asiassa on kasvanut moderneissa läntisissä demokratioissa ja edustuksellisissa demokratioissa aidosti neljänneksi mahdiksi. Miksi? Siksi, että se luo todellisuuskuvaa. Se luo myöskin sen kuvan, mistä äänestyskäyttäytyminen tässä edustuksellisessa demokratiassa muodostuu. Ja sen takia medialla, toimittajilla se vastuu on tosi suuri — tosi suuri. Täällä puhuttiin yhteiskuntavastuusta, ja arvostan sitä, että se termi tuli vastaan. Sen sijaan olin vähän häiriintynyt niistä kommentteista täällä, joissa oli aika voimakasta kritiikkiä Yleisradion suuntaan, kun tässä useissa puheenvuorossa tuli esille se, että se on se kaikkein luotettavimmaksi koettu tietolähde suomalaisessa yhteiskunnassa. Itsekin olen sitä mieltä. Se on luotettavimmaksi koettu tässä suhteessa, että se on monipuolinen. Ja se ei ole aatteisiin sitoutunut, niin kuin täällä joku sanoi, että sillä on joku puoluepoliittinen... Lähestulkoon sanottiin näin. Sitten käytettiin terminologiaa ”biologiset tosiasiat” ikään kuin pitäisi tunnistaa ja todistaa, että Yleisradiokin niitä noudattaa. Minä oletan, että tosiasioita Yleisradio pyrkii niin pitkälle noudattamaan kuin on mahdollista. Kun puhutaan biologisista tosiasioista, niin minulle tulee heti mieleen ajatus, että ehkä yhtä tärkeä arvo tässä taustalla on suvaitsevaisuus eli biologisen moninaisuuden tunnistaminen tässä suomalaisessa yhteiskunnassa. Se on siellä yksi iso tosiseikka ja se, että annetaan sille yhteiskunnassa tilaa.

Häkellyin siitä ajatuksesta, kun täällä sanottiin erityisesti perussuomalaisten joukosta, että Yleisradioon pitäisi ehdottomasti tehdä leikkauksia. Useissa puheenvuoroissa oli jopa tällainen painopiste. Miksi? Miksi se luotettavimmaksi koettu taho täytyisi asettaa vaikeuksiin? Kuvittelemmeko me silloin saavamme monipuolisempaa informaatiota, kun se tulee puhtaasti kaupallisilla ehdoilla? Siellä on tietyt omistajatahot takana, viitattiin puolueisiin. Minulle jäi epäselvyyttä, mihin puolueisiin viitattiin. Ainakin puoluelehdet, nimenomaan [Puhemies koputtaa] sitoutuneet puoluelehdet, ovat suurissa vaikeuksissa tässä yhteiskunnassa. En ole ihan varma siitä, mihin [Puhemies koputtaa] viitattiin. Eli olen vähän huolissani siitä, [Puhemies koputtaa] että täällä on voimakasta henkeä siitä, että haluttaisiin heikentää tämän luotettavimmaksi todetun tietolähteen asemaa Suomessa. [Aki Lindén: Ilmeisesti puolueeton tiedonvälitys ei kiinnosta!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitos. — Edustaja Elomaa.

18.21 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Tulin tänne pönttöön, jos menee yli kolmen minuutin.

Yleisradio on arvostettu toimija. Sillä on hyvin tärkeä asema suomalaisen kulttuurin ylläpitäjänä, ja sen pitääkin olla näin. Ylen toiminnan mahdollistaa suomalainen veronmaksaja. Yle edustaa kaikkia Suomen kansalaisia, ja Ylen laissa lukee, että sen pitää olla riippumaton.

Nyt ihan pieni episodi tähän: Pitää olla myös poliittisesti riippumaton, ei kenenkään puolella. Viime sunnuntaina sain hyvin kiukkuisen puhelun eräältä pitkän linjan muusikolta. Hän oli juuri kuunnellut Yleltä jonkun ohjelman, jossa oli erittäin arvostettu edesmennyt artisti esittänyt kappaleen, ja siinä oli puhuttu joistain asuntoasioista ja vuokrista. Sen jälkeen toimittaja oli todennut, että tämä on sitten ilmeisesti tämän henkilön kannanotto hallituksen toimenpiteitä koskien. Näin ei voi toimittaja sanoa. Tämä meni vähän niin kuin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

överiksi. Ei se minua haittaa, koska olen tottunut kaiken näköisiin asioihin, mutta tämä henkilö, joka soitti, oli hyvin kääremeissään ja pahoillaan siitä, että Ylellä ei toimittajilla saisi olla tällaista poliittista linjaa, ja siitä usein tulee näitä kärhämöitä.

Mutta yleensä, jos sanotaan Ylen toiminnasta, totta kai se on erittäin luotettava monin paikoin uutisissakin ja monessa muussa. Wallinheimo otti esiin urheilukisat. On hyvin tärkeää, että kaikki suomalaiset pääsevät mahdollisesti näkemään myös olympialaiset ja MM-kilpailut ja urheilukisoja, mitä ei muuten olisi mahdollista mennä katsomaan.

Meillä on pieniä paikallisradioita: Järviradio, Sandels, Pooki ja niin edelleen. Joitakin on vielä jäljellä. Niissä ei ole mitään soittolistoja. Nyt minun täytyy sanoa niin, että Ylellä valitettavasti aika usein on niin, että ne samat biisit soivat ja heillä on niin sanottu soittolista. Se alkaa olla nyt jo näissä alueradioissakin, ja se on huono juttu, koska on usein maakunnissa paikallisia toimijoita, erittäin hyviä esiintyjiä, jotka ovat julkaisseet levyjä. Eivät heidän biisinsä pääse koskaan esille. Ennen vanhaan oli niin, että esiteltiin uusi levy ja sai mennä haastatteluun, mutta ei tänä päivänä oikeastaan niitä ole paljon yhtään. Näitten huippuartistien biisit soivat. Siinä on Ylellä korjaamisen paikka. Pitäisi olla jokaisen kansalaisen, kaikkien toimijoiden edustaja eikä mennä siihen samaan ihan täysin kuin kaupalliset.

Edustaja Huttunen otti ikäihmiset esille, ja se on tosi tärkeää. Ylen ohjelmat pitää myös suunnata niin, että ikäihmisten ohjelmat eivät lopu. Nimittäin he katsovat televisiota varmaan kaikkein eniten ja kuuntelevat hyvin paljon radiota. Onneksi on Ylelläkin tämmöisiä loistavia ohjelmia kuin Elämäni Biisi, joka formaatti on nyt valloittamassa jopa maailmaa. Se on aivan upea, ja sitä katsovat varmaan kaiken ikäiset, mutta esimerkiksi TV2:ssa ei ole enää tehty näitä tanssiohjelmia sun muita, eikä ole enää Tangomarkkinoitakaan Ylen kanavilla — eikä ole kyllä MTV3:llakaan enää. Elikkä se palvelee kyllä suomalaista kulttuuria, ja on sääli, jos tämä näivettyy eikä Yle puutu tähän asiaan ja tuo esille tätä niin kuin ennenkin.

Musiikkitarjonnasta sanoinkin jo: Nämä ovat tämmöisiä asioita, mitkä tulevat hyvin paljon esille, ja nyt kun eletään tätä päivää, on Spotify — minä otan vielä tästä musiikista — sun muut, niin kun ei ole fyysistä levyä, ei cd-levyjä oikeastaan tehdä enää eikä oikeastaan vinyylejäkään kuin ihan minimaalisen vähän, niin yli 95 prosenttia musiikin esittäjistä ja tuottajista ei saa sitä biisiään esille enää, jos Ylekin on lopettanut niitten soittamisen. Spotifyn korvauksessa puhutaan 0,00 sentistä, paitsi huipuilla — heille tulee jonkunäköinen tili siitä.

Ylelle tuli vähän vähän niin kuin arvostelua, mutta totta kai me haluamme edelleenkin Ylen pitää, se on loistava toimija. Nämä huomioiden tulevaisuudessakin se on tärkeä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Garedeu.

18.27 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Selvennykseksi, mitä sanoin edellisessä puheenvuorossani: tarkoitin, että on vastuutonta antaa lasten ja nuorten ymmärtää, että juuri suomalaisten mitä hulluimmat ilmastoteot voisivat pelastaa koko maapallon ilmaston lämpenemiseltä. On muistettava se tosiasia, että Suomen päästöjen osuus koko maailman päästöistä on vain noin alle promille. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja sitten edustaja Kiljunen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

18.27 **Kimmo Kiljunen sd:** Ehkä ihan ensimmäiseksi reagoin tähän juuri käytettyyn puheenvuoroon, käytän lyhyesti sen varsinaisen asianikin myöskin näistä ilmastoteoista kylä. Edellinen puhuja on tietysti täsmälleen oikeassa siinä, että Suomen roponen siinä ilmastomuutosprosessissa on pieni maailmanmitassa, mutta Suomen puhevalta on ihan toista luokkaa silloin, jos me pidämme kiinni niistä sitoumuksista, joita me edellytämme globaalijärjestelmän tasolla pidettävän, jotta me selviämme näistä ilmastomuutostalkoista. Jos me emme niistä pidä kiinni, niin emme voi vaatia myöskään niitä pitämään kiinni, jotka ovat olennaisesti tästä riippuvaisia. Ensinnäkin Euroopan unionin sisällä me haluamme tukea toinen toisiamme, jotta päästötavoitteet tältä osin saavutetaan, ja sen jälkeen Euroopan unionilla on jo sanavaltaa sitten suhteessa näihin suuriin — Yhdysvaltoihin, Kiinaan, Intiaan, ja niin edelleen — jotka ovat niitä valtavia päästöjen aikaansaaajia. Kyllä nämä ovat yhteistalkoita, ja yhtä lailla te voitte sanoa, ettei kannata mennä äänestämään, minun ääneni ei ratkaise eduskuntavaaleja, ja silti me kehotamme ihmisiä äänestämään, eikö niin? Eli tässä ihan tähän yhteiseen vastuunkantoon.

Mutta vielä suurempi huomio tuli tästä ajatuksesta, kun edustaja Elomaa sanoi, että Yleisradion täytyy olla poliittisesti riippumaton. Tämähän on täysin itsestäänselvää, tästähän me lähdemme liikkeelle, ja tämä suomalainen mallihan on ihan poikkeuksellinen maailmassa — julkinen yleisradioyhtiö ei ole hallituksen alainen, vaan se on nimenomaan eduskunnan alainen. Me huolehdimme tällä hallintoneuvostolla, tällä organisaatiolla, että kaikki tämä eduskuntajärjestelmän koko monipuolisuus ainakin heijastuu siihen päätöksentekoon, siihen ohjausjärjestelmään, millä me sitä hallinnoimme. Ja se puolueettomuus on minusta näkynyt erittäin hyvin tässä suhteessa, se ei ole puoluepoliittinen lainkaan — täysin poikkeava tässä.

Edustaja Ovaska viittasi Venäjään. Kyllä, me tiedämme miten Venäjän tiedotusvälineet toimivat — tässä tapauksessa — täysin hallituksen puhtaan propagandan välineenä. Mutta me tiedämme paljon myöskin maita, ei ainoastaan Itä-Euroopassa vaan myöskin Länsi-Euroopassa — enkä lähde luettelemaan maita tässä yhteydessä — joissa tämä valtakunnallinen ykköstiedotusvälineistö, televisiokanavat, keskeiset kanavat, ovat hallituksen ohjauksessa. Ja sehän näkyy usein vaalitarkkailussa: Me, jotka ollaan oltu mukana siinä, joudutaan ensimmäisenä katsomaan sitä mediaympäristöä, ja se on usein yksipuolinen, hallitusta tukeva linjaus, joka tulee sieltä keskeisimmältä tiedotusvälineeltä. Yhdysvalloissa on hieman toisenlaista, kun on ääripäät — toisessa päässä on täysin kaupallisia kanavia, nekin sitoutuvat joihinkin poliittisiin ryhmiin siellä hyvin vahvasti eivätkä anna pienemmille tilaa käytännössä ollenkaan. Eli tässä suhteessa minä kyllä pitäisin, arvoisa puhemies, aika ainutlaatuisen arvokkaana tätä suomalaista mallia, jossa me olemme nimenomaan oivaltaneet, että tässä tulee tällä lailla eduskunnan kautta viimekätinen ohjausvastuu siihen tiedottamiseen, mitä Yleisradio tekee.

Ja ehkä viimeinen lause, kun se tuli tässä nyt vasta, unohdin äsken sanoa. Kyllä on hienoa, että täällä on nuoret ja nuorista puhutaan Yleisradiossa. He katsovat vähemmän sitä, ovat enemmän somessa — Yleisradion täytyy tehdä niin, että nuoret tulisivat tutuiksi sillä kanavalla, mutta kuten edustaja Elomaakin sanoi, älkäämme unohtako niitä ikäihmisiä. [Puhemies koputtaa] Heillekin on ihan oikeutettua saada Yleisradiossa se oma viestinsä ja omantyyppistä ohjelmaansa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Wallinheimo.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

18.31 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Onpa mukavaa sanoa salissa, että olen täysin samaa mieltä edustaja Kiljusen kanssa tästä äskeisestä puheenvuorosta. Se on vähän harvinaista sekin. [Kimmo Kiljunen: Miksi se nyt niin harvinaista on?]

Arvoisa puhemies! Ylestä riittää puhetta, se on selvää. Varsinkin kun parlamentaarinen työryhmä aloittaa työnsä, niin varmasti riittää puhetta, ja siksi tässä heille parhainta onnea toivotinkin. Jotkut tulevat sanomaan, että Ylestä leikataan liian vähän, ja jotkut sanovat, että ei leikata ollenkaan — päinvastoin, laitetaan lisää rahaa, ja näin poispäin — ja tehtävän määritelmä, ja näin poispäin. Siitä tulee todella hankala urakka, ja toivonkin, että kaikki ne parlamentaarisen työryhmän jäsenet ottavat todella vakavasti sen asian, koska kaikilla suomalaisilla on Ylestä mielipide ja näitä pitäisi sitten pusertaa samaan.

Arvoisa puhemies! Otin tämän puheenvuoron ehkä sen takia, että Ylestä tulee joka tapauksessa puhetta nyt ihan lähiaikoinakin, koska kaupallinen media ja Yle ovat sopineet siitä, että antenniverkon peruslaatuiset SD-lähetykset päättyisivät — itse asiassa tästä sovittiin jo vuonna 20, mutta nyt se on lähempänä todennäköistä kuin koskaan. Ja Ylen hallintoneuvoston pitää tehdä tämä päätös lähiaikoina, ja se nyt tietenkin tarkoittaa muutoksia, joista varmasti kansa tulee sitten ottamaan meihin kaikkiin yhteyttä. Mutta mielestäni tämä uudistus, että tehtäisiin tämä kanavajärjestely uudelleen ja laitetaan HD-laatuinen kanava joka puolelle Suomeen, on nyt vaan tehtävä. Siinä tulee varmasti jotain lieveilmiöitäkin, mutta kun kaikki nämä — Yle ja kaupallinen media — ovat sitä mieltä, että eteenpäin, niin mielestäni sitäkin pitäisi kunnioittaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten edustaja Furuholm.

18.33 Timo Furuholm vas: Arvoisa puhemies! Tämän puheenvuoron tarkoitus oli ensin opponoida muutamaa mielipidettä, mitä täällä on kuultu, mutta koska tunnelma salissa on tosi rakentava ja asiallinen, niin haluan omalta osaltani tällaisella pienellä loppukaneeilla ehkä jotenkin vetää yhteen tätä keskustelua.

Kuten edustajat Wallinheimo ja Ovaska mainitsivat, niin kyllä tässä oleellisin seikka on nyt keskittyä siihen, mihin me pystytään keskittymään, eli pyritään antamaan työrauha tälle parlamentaarille työryhmälle. Nyt varsinkin kun vaalit ovat ohi, kaikki tällaiset yksioikaiset mielenilmaisut liittyen vaikka rahoitukseen olisi hyvä siirtää sivuun ja katsoa, mitä sieltä tulee. Me varmaan joudutaan tämä keskustelu vielä moneen kertaan käymään, ja siitä tulee haastava, kuten tässä kävi ilmi.

Ehkä nyt sitten kuitenkin vielä sen verran yhtä mielipidettä tässä haastan ja opponoin, että eihän ilmastoahdistus synny Ylen toimesta. On tosiasia, tieteellisiä tosiasioita ja biologiaa, miten edustaja Kiljunen täällä mainitsi, että esimerkiksi Etelä-Eurooppa on ollut nyt tulossa, ja tästä on kysymys Ylen toiminnassa, että ne asiat pitää kerta kaikkiaan kertoa niin kuin ne tapahtuvat, ei mitenkään mutkia suoriksi vedellen. Tähän perustuu myös tämä suuri luottamus Yleä kohtaan. — Ei muuta. Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitos. — Edustaja Huttunen.

18.34 Hanna Huttunen kesk: Kiitos, arvoisa puhemies! Ihan ensimmäisenä kysyn edustaja Wallinheimolta, ennen kuin unohdan ja ennen kuin kerkeät poistua salista: Milloinka tämä HD-tekniikan uudistus oli tulossa voimaan, onko se nyt ihan lähiaikoina, lähitulevai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

suudessa? Ja miten se käytännössä koskettaa nyt sitten meitä suomalaisia ihan niin kuin ihmisten tasolla?

Sen verran otan tähän keskusteluun vielä kantaa nyt, että tämä meidän maltillinenkin, rakentava keskustelu tässä osoittaa, puhumattakaan joskus tämän salin keskusteluista, minä takia poliitikkojen ei pidä puuttua Ylen sisältöön. Siis me ei päästäisi koskaan yksimielisyyteen; se on aivan mahdoton tehtävä. Se on Ylen toimittajien vastuulla, ja totta kai sitten poliittisten päättäjien valvonnan ja ohjauksen kautta ohjataan sitten, niin että se toimii näin, mutta sisältöasioihin ja kompetensseihin meidän ei pidä mennä. Sitten ei ole enää riippumatonta Yleä sen jälkeen.

Mutta Wallenheimolle tämä kysymys, jos ehdit vielä vastaamaan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Jos myönnän nyt tässä vastauspuheenvuoron edustaja Wallenheimolle. Minuutti.

18.35 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ylen hallintoneuvosto todennäköisesti tänä vuonna tekee päätöksen tästä SD-jakelusta pois siirtymisestä ja HD-kanaviin menemisestä. Jos päätös tehdään tänä vuonna, niin todennäköisesti 25—26 on sitten se aika, milloin vanhat kanavat poistuisivat ja HD-kanavat jäisivät voimaan. Ongelma tässä ehkä tulee siinä vaiheessa, jos ihmisellä ei ole semmoista televisiota tai digiboksia, joka ottaisi näitä HD-kanavia vastaan. Tämä pitää varmasti nyt sitten vielä katsoa läpi, kuinka paljon on niitä ihmisiä, joilla tämmöisiä televisioita tai digibokseja ei ole. Niitä ei ole paljoa. Puhutaan ehkä... [Jouni Ovaskan välihuuto] — Niin, ehkä 100 000—200 000. Tämä ei kohdistu suureen väestöryhmään, mutta heitäkin pitää tässä tietenkin kuunnella.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja sitten edustaja Garedew. — Ottaako Wallinheimo pois puheenvuorovaruksen, jos lähtee? — Garedew.

18.37 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Ilmastoagendahan on juuri sitä vihervasemiston poliittista agenda, eikä siitä tule syytää ainakaan lapsillemme ja nuorillemme, vaan tuoda esille heille tosiasioita. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten edustaja Elomaa.

18.37 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Kun puhuin vähän ohjelmistakin tässä Ylen yhteydessä, niin olen tietoinen ihan täysin siitä, että eduskunta ei ohjelmasisältöihin puutu. Se ei kuulu meille, mutta otin esimerkiksi nämä soittolistat esille, koska tuntuu siltä, että edustajat eivät oikein tiedä näitä asioita täältä musiikkipuolelta, joten minä olen ne monesti ottanut esille, jotta tiedettäisiin, kuinka siellä toimitaan, ja että se tietoisuus kuitenkin tulisi esille. Että se oli ainoastaan sen takia. Olen tietoinen, että ohjelmasisältöihin ei puututa.

Mutta on hyvä puhua ääneen täällä salissa siitä palautteesta, mitä meidän kansalaiset meille antavat. He haluavat, että ne otetaan esille, niin että se on hyvä kaikkien tietää kuitenkin. En tiedä, millä lailla sinne ohjelmasisältöihin sen enempää vaikutetaan, mutta se on ihan itsestään selvää, että Ylen toiminnan pitää olla riippumatonta poliittisesti. Toimittajat varmaan sen tietävät, ja pääosin näin onkin, mutta joskus tulee pikku ylilyöntejä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2023 vp

Ja sitten tässä ikäihmiset ovat lähettäneet paljon sellaisia viestejä tästä Ylen ohjelmatarjonnasta, että heitä ei unohdetaisi, ja se on ihan hyvä ottaa ainakin meidän puheissa täällä esille ja viedä sitä viestiä, että Ylen ohjelmien laatijatkin sen kuulevat. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Kiljunen.

18.39 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tämä hyppäsi vähän toiseen aiheeseen, mutta en malta olla sanomatta siihen ajatukseen, onko ilmastoagenda tärkeä vai ei. Se on erittäin tärkeä eikä punavihervasemmiston agenda. Timo Heinonen, joka on aktiivinen kansanedustaja kokoomuksesta, usein on painottanut juuri sitä, kuinka ilmastoagenda on niin keskeinen tila, ja haluan tämänkin tässä tuoda esille.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten edustaja Lindén.

18.39 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Kiinnitin tähän samaan asiaan huomiota. Meillä on nyt käsittelyssä liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö Ylen hallintoneuvoston kertomuksesta. Olen mielenkiinnolla seurannut tätä keskustelua olematta siinä nyt itse aktiivinen, mutta haluan ihan nyt aidosti ja oikeasti kysyä perussuomalaisten edustaja Garede-wiltä, oletteko oikeasti sitä mieltä, että ilmaston lämpenemisen estäminen ja toimenpiteet siihen ovat ihan huuhaata, kun te puhutte sillä tavalla, että sellaisen käsityksen voi saada. Kaivoin äkkiä esille hallituksen — jossa puolueenne on edustajana — ohjelman, ja sivulla 133 on otsikko ”Puhtaan energian Suomi”, väliotsikko ”Tilannekuva”. Se alkaa: ”Ilmaston lämpenemisen rajaaminen alle 1,5 asteeseen vuosisadan loppuun mennessä edellyttää merkittävää hiilinegatiivisuutta.” Eli päästöjen vähentämistä. Tämähän on juuri sitä ilmastoagenda, ja sitäkö pidätte lapsille vaarallisena?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Haluaako... — Vastauspuheenvuoro, olkaa hyvä, Garede-w.

18.40 Kaisa Garede-w ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan juuri tuoda esille tämän, että tämä ilmastoahdistuksen syyttäminen ja lietsominen meidän lapsille ja nuorille on vastuutonta, sillä ei ole realismia, että meidän Suomen nuoret voisivat nyt koko maapallon pelastaa sillä, että he tekisivät näitä yhä hullumpia ja hullumpia ilmastotekoja. Jopa puhutaan siitä, että lapsettomuus olisi ilmastoteko. Kohta ei saa syödä lihaa, ei saa liikkua autoilla.

Nämä ahdistukset eivät kuulu meidän lapsille ja nuorille. Meidän aikuisten tulee suojella lapsia ja nuoria, että he saavat kasvaa rauhassa ja ottaa tosiasioista selvää. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 3/2023 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.